

Издази подједном.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф., на четврт године 1 ф. и 60 новчића.

За све остале земље и ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на четврт године 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т — З А П О Л И Т И К У И К Њ И Ж Е В Н О С Т.

Претплата шаље се у плаћеним писмима непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а може се и картом упућеницом на пошту у Котор. Довеси шаљу се уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новчића. За веће и на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСУ ЦРНОГОРЦА“.

ПАРИЗ, 5 јула. — Новине објављују оптужни спис против Буланжера, у ком се набраја све зло што је учињено од 1882, у Тунису, Паризу и Клермон-Ферану, особито завођење војске и мијење чиновника од којих многи објавише пристанак.

ЛОНДОН, 5 јула. — На скупу конзервативне странке изјавио је Солзберије мијење, да је најбољи пут ка очувању мира оружати се и не бојати се никог. Једнак је изјавио Солзбери, како Крита није живо потпуно оцијенљена од Турске, те ће по прилици коначно бити оцијенљена.

(Та два телеграма изостала су случајно из прошлог броја.)

ПАРИЗ, 8 јула. — Министар Констан Ријешио је образовати бригаду од сто мјесних агената под особитом управом са задатком, да разгоне бунтовне скупове. „Тан“ вели да ће се и даље одупити чиновници Буланжерове странке по свијема министарствима.

РИМ, 8 јула. — Генерални консул у Тријесту Дурандо премјештен је у Ливерпул. Услијед распушта друштва предентиста названог „Одбор за Трст и Тренто“, телеграфао је Криспи префектима, да забране сваки састанак и сваку јавну манифестацију у смјеру предентиста.

АТИНА, 10 јула. — Консули велике држава обрекоше вођама крићана да ће се садашњи гувернер уклонити и да ће им се одобрити главни захтјеви, свјетују одржање реда у корист Крите. Вође још не одговорише.

ЛОНДОН, 10 јула. — Рајтеру јављају из Крите од јуче: устаници отјераше турске власти из Ватмоса и Кидоније. Од како пође Махмуд све је на горе. Ако Порта буде оклијевала одобрити реформе, бојати се да ће се странке сложити те нехоти анексију Крите Грчкој.

ПЕТРОГРАД, 10 јула. — Велики Књаз Константин Николајевић тешко је оболио, примио је причешће. Персијанин је дошао, веле да доноси цару захвално писмо краља Србије.

БЕЧ, 11 јула. — Велики Књаз Петар Николајевић стигао је јутрос амо и на подне кренуо даље у Петроград.

БИОГРАД, 11 јула. — Бивши краљ Милан доћи ће амо у сриједу у јутро особитим возом: неће бити свечана примана. Милан ће са станице у конач на у вознесену цркву гдје ће примити благослов митрополита Михаила, који ће га тамо чекати. Краљ Александар неће у Париз по остаје у Биограду. Уредник Петра Тодоровић јутрос је затворен, да одеједи тридесет дана тамнице на коју је осуђен, а осуда је добила законску моћ.

БЕЧ, 12 јула. — Поводом гласа војничких новина „Reichswehr“, да ће се у бугарској војсци брзо употребити учитељи аустријски, дознаје „Фреденблат“ да бечки мјеродавни кругови незнају сасвим ништа за такву намјеру бугарске владе.

БИОГРАД, 12 јула. — По гласу „Малих Новина“, који ваља да се потврди, Ристића је згодила кап, те је у врањској бањи тешко оболио.

БЕРН, 12 јула. — Немачка је отказала уговор о праву становања, који престаје важити 1890.

ГАСТАЈН, 12 јула. — Тесар је синоћ пошао у Ишл.

СРИЈЕДАЦ, 12 јула. — Принцеса Клементина пошла је данас у Кобург, Принц Фердинанд прати је до Цариграда.

БИОГРАД, 12 јула. — Бивши краљ Милан стигао је амо. На станици дочекали су га: краљ Александар, намјесник Протић, митрополит Михаил, министри, представници Аустро-Угарске, Турске, Немачке и Румуније.

ПЕТРОГРАД, 12 јула. — Велики Књаз Константин Николајевић опоравио се. Био му се и језик узео а сад може да збори.

КЕНИГСБЕРГ, 13 јула. — Генерал Бронсар бивши, министар војни говорио је јавну ријеч, у којој изјави да су сви ратни гласови неосновани, и да мир неће бити поремећен још за дуго.

ЛОНДОН, 13 јула. — „Тајмс“ објављује изјаву Солзберија гдје вели, да он у свом задњем говору није рекао, да ће Крита коначно бити оцијенљена од Турске.

БИОГРАД, 13 јула. — Глас да је намјесника Ристића згодила капља службено се пориче. Ристић пати од реуматизма по још прије поласка у купатило било му је боље.

БЕЧ, 14 јула. — Четири српска ајдука гоњени војском утекоше на угарску земљу до Оршаве, бјерају их маџарски цандари.

БИОГРАД, 14 јула. — Јуче је б. Краљ Милан походио намјеснике Протића и Белимарковића, митрополита Михаила и генерала Саву Грујића.

ЛОНДОН, 14 јула. — У доњем дому изјавио је Фаргусон, да је Султан праом заповједио, да тужиоци Муса-бејови дођу у Цариград и да докажу пред судом своје тужбе на зулуме Муса-бејове.

КОНПЕНХАГ (Копенхаген), 14 јула. — Дански Краљ именовао је Књаза Црногорског кавалером Слонова орден.

ПЕТРОГРАД, 15 јула. — Великом Књазу Константину Николајевићу опет је много позлило.

РИМ, 15 јула. — Јављају са француске границе: затворен је један сумњиви странац, у кога су се нашле топографске карте са назначењем италијанских фортификација на граници. Испит је доказао да је затворени био у вези са француским комисаром у Вентимији. Он као да је француски поручник.

ИЗ НОВИНА.

„Новое Время“ од 4 о. м. пише: Јуче дошао је у Црну Гору велики Књаз Петар Николајевић. Посјета у пријестоницу црногорску једним лицем царствујућег дома чини у животу тога краја знатан догађај. Нашим представнику на Цетињу било је наређено срести великог Књаза. Тијем поласком, а затим и свадбом завршује се цијели ред догађаја, које су утврдили у току много година пријатељске везе међу Русијом и Црном Гором. За читав вијек могуће је показати на један

сами час, кад су њени узајамни добри одношаји били мало натегнути — то бјеше и и свршетку педесетих година, у вријеме управе нашим генералним консуларством у Дубровнику г. Стремоуха. Тај дипломат, сада покојни, није се сагласио са предшастником Књаза Николе, Књазом Данилом и у течају неколико година послјије тога ми се с Црном Гором нијесмо пријатељски понашали. Одношаји потпуно су установљени при г. Јонину, садашњем посланику у Рио-Жанерио. Од тог времена Русија је постојано претјецала у свијем потребама наших удаљених пријатеља, и мора им се признати, они су дубоко то умјели цијенити. Вазда и при свим оцјеноштима они су остали предани Русији. Нужно је знати да и ми са своје стране учинисмо превише много за Црну Гору. Једаред поглавица Црне Горе примио је постојано — опредијељену помоћ од Русије и Француске, али на пошлетку помоћ му је од саме Русије долазила.

Кад је почео херцеговачки устанак и маса бјегунаца скрила се у Црну Гору, Русија је примила на се бригу за издржавање ускока; још сувише, у Црној Гори показао се је у то вријеме недостатак хлеба; тај недостатак недоласмо искусити народу. Црногорцима, да имају могућност водити борбу, бјеше нужно усавршено оружје. Благодарети брзи Русије, они су и у том одношају били обезбјеђени. На пошлетку да издрже тешко преходно стање, потребито је било умножење материјалних средстава. И на то је на своје вријеме обраћена пажња. Но колико су зато црногорци нама свим срцем захвални, ако се све жртве за Црну Гору немогу ни упоредити с оним, које смо пренили за бугарски народ.

Но ако ми постигосмо сјајне успјехе, то смо у великој мјери тим обавезни личности Књаза Николе, а тако и нашем такту приказаном у Црној Гори. Поддржавајући по мјери потребе тај крај и његову владу, ми сријетким изузетком нијесмо себи дозвољавали мјешати се у унутрашњу управу, тако да нијесмо давали повода тужбама да тожимо стварно руководити њену судбину, тужбама, које сад морамо да скупљамо у Бугарској и Румунији, које су се од нас отуђиле управо због сумње на такве смјерове и ако их руска влада у самој ствари никад није ни имала. Ако је пак било озбиљна повода таким тужбама, то одговорност за њих ваља да пане, на неколико наших агената не за то што су били сувише уредни и честољубиви, него што нијесу били политички спремни.

У Црној Гори, на срећу, ништа по добно није било, а у ово садашње доба с увјерењем можемо рећи, нигда ништа по добно овоме неће се догодити, ради тога ће сваки даном, сваки часом свеза међу

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ЊЕНОЈ СВЈЕТЛОСТИ

КЊЕГИЊИЦИ МИЛИЦИ.

При Поласку на

ВЈЕНЧАЊЕ

Пођи с Богом!

Тихој Неви, Дивна Нево!
Из ових се гора крећеш:
Пођи с Богом! а кам овај
Заборавет' знамо нећеш.

Пођи с Богом! и благослов
Свуд' Випљива нећ' Те прати:
Са радошћу упути Се
У дворе ћеш Царске сјати.

Пођи с Богом! снашица Си
Силног Цара Романова:
Радошћу нам тугу блажиш
Пет-сто-љетну од Косова.

Пођи с Богом! Русија Те
Посестрима жељно чека:
Твој Родитељ за Тебе је
Ње цијеле љубав стека.

Пођи с Богом! златна споно
Златна ланца братинскога:
Вјечно среће и љубави
Света рода Словенскога.

Пођи с Богом! голубице
Мир носећи вјековити:
Брак ти срећан! — цјело Српство
Са тиме ћеш усрећити.

Пођи с Богом! све Словенство
Нироваће на Твом пиру:
Сваком Србу — правом' Србу
Радошћу се груди пиру.

Пођи с Богом! на прагу се
Црне Горе застави:
Њен благослов нећ' Те прати:
Нећ' Те нигда не остави.

Пођи с Богом! обазри се
Са Његуша пут Довћена:
И предака нећ' Те прати
Свуд благослов како сјена.

Пођи с Богом! обазри се
Свуд окол' по врети,
Од камена мученичка,
Да благослов примиш свети.

Пођи с Богом! и колибе
Кликују Ти Црногорско:
Сјсћај нас се Књегинице!
У небројне сјаје дворске!

Пођи с Богом! и наш скровни
Свуд благослов носи Собом
Род и дом се поносио
Увјек С тобом и породом!

Шпадијер.

ЊЕНОЈ СВЈЕТЛОСТИ

Књагињици Црногорској

МИЛИЦИ ПЕТРОВИЋ-ЊЕГУШ

приликом удабе за

Њег. Царским Височанством

Великим Књазом

ПЕТРОМ НИКОЛАЈЕВИЋЕМ.

Од када је Српство на Косово пало
У Русију вазда наду је имало,
А наду му сјајно имала је лице
Као што је Твоје, јал' звјезде Данице.

У pjesми и молби, што је Богу слазо
Русију је брацку вазда спомињао,
А готово било да задњу кап крви
И пролије за њу као брат најмили.

Јер ванаје тужне са гора српскије
Нико није прима' до брацке Русије,
На и крви своје за Српство је дала
На чему јој веља и вјечита хвала.

Аз' Косово када потону у крви
И златна се круна Душанова смрви,
Кад слободе сунце оковаше ланци
А лијени даници настадоше саници.

У понор пропасти дубоко је пао
Што падао није ни клањати знао,
Ах! мучени Србин, што је јунак сиви
А да му се цео овај свијет диви.

А што се год дубље у понор зарони,
То је теже да се из њега изрони,

Па још бједни Србин, ох! мора сносити
Што душманска злоћа може измислити!...

А за њега свијет стијена је нјема
Мукама његовим уточишта нема,
Само му је нада у Русију права
А крвца му јесте и чила и здрава.

И сада се срце Србиново свако
Које није при заваарао пак'о...
Већма у њу нада, а извор Си наде
Најдража Одиво што до сад имаде.

Па у двору царском ката будеш, вило,
Нек' Ти на ум пане наше Српство мило;
На Олином чеду оне густе боре
Нек' Те сјете мука што србинство море.

Нек' Ти одјек плача звона дечанскога,
Под синциром јазк брата мученога
На ушима заји, на пред Царом клекни
„Помози ми роду!“ сваки пут му рекни.

У Цара је срце добро, милостиво,
Погледаће на Те србинска Одиво;
А погледа тога хоће благодети
Нанаћено наше, мило Српство жњети.

И за то ће Србин, док га је на свјету,
Благосиљат' Цара и Русију свету,
Благосиљат' Тебе, Заручника Твога,
Док на небу траје суншница јаркога.

Пођи с Богом Неви, и пвала Ти срећа
Као бајна ружа сред бајна прољећа!
У Божјој љубави и светлој милости
До највише с Петром живјела старости!

У Боци. Дионисије Миковић.

Русијом и Црном Гором расте, чему служи вјерним залогом садања посјета великог Књаза Петра Николајевића у пријестоницу Црне Горе и предстојећа свадба његова с Кнегињом Милицом.

ДОПИСИ.

Ријека 8 јула. — (Продјазак Његовог Царског Височанства Великог Књаза Петра Николајевића). — Знамо да бете довољно имати материјала да попуните ступце Вашег цијењеног листа „Гл. Црногорца“ из шесто-дневне Цетињске свечаности, приликом доласка Њ. Царског Височанства Књаза Петра Николајевића, али ипак немогах пропустити да вам и са наше стране из старе Иван-бегове пријестонице што год не доставим:

Још првих дана доласка Њ. Царског Височанства на Цетињу — како дознајем — извјештен је био овдашњи варошки управитељ г. кап. П. Ђуранковић, да Њ. Цар. Височанство намјерава проћи преко Ријеке, Вира и Бара и навести се на мору. — Чим се дознало за ову намјеру, — и ако се није чистог знало у који дан ће бити полазак — овдје се одмах све стало живо припремати за свечани дочек Високог Госта и Зета нашег Узвишеног Господара, а првог рођака Њ. Царског Величанства Александра III. — и тако јучер у петак варош је била окићена зеленим ловорим славалуком и дуж цијеле цијеле до самог Дворца Њ. Височанства Господара. Тако исто прозори и врата на свијема кућама бити су криво окићени ловорим вјеницима, закићени различитим попућма (војкама) и руским и црногорским заставама. Једном ријечју, сва је варош била тако дивно окићена да је било милина гледати; по највише надало је у очи неколико лађа и мост на овдашњој Ријеци које су биле прекрасно окићене, те се између обученог зеленила на катаркама ледринаху заставе и небројни различити окити.

Народ из оближњих и других мјеста, — на глас о доласку — већ је био за рана почео у гомилама долазити да види и ишпекне Високог Путника, и даму и они који га на Цетињу нијесу видјели — из свега срца — клику: „Добро дојде!“ и да му пожеље срећан пут! — Још је само требало знати тачно кретање почем се већ у друштва окупљеног народа почело о томе живо расправљати, но међу тим у 6 ура синоћ стике брзојавна вјест да Њ. Царско Височанство са Њ. Височанством Књазом Господаром креће за Русију равно на по ноћи.

На овај глас свак се обрадовао, бар да нијесмо у неизвјестност и да нас Високи путници не изненаде, по пошто је сад требало увеличат дочек думишницом, а будући је већ за то касно — одмах се могло примјетити на г. кап. Ђуранковића и пензионираних ђе жале што није могуће и тијем увеличат дочек. Но благодарно заузимају г. кап. Ђуранковића и пензионираних послужности, слози и хитрини варошана одмах се почело и на томе живо радити, те је већ прије десет ура било уређено, на све врхове око Ријеке гас се пенелом за думинацију, а Ријечки Град (Обод) он је био неопишано дивно уређен и уред њега изведена за овај два велика слова Свјетлијех Заручника П. М. — Сад је још само требала палба, а за тачност одређеног знака — кад да се чини палба — изаслани су били двојица. Тако већ пошто

смо са свијем били готови, народ је одмах почео „хоро и коло црногорско“ појући и веселећи се скоро до 1. уре по поноћи, док се од један пут опазе огањ на врху „Комбела“ за знак палбе.

Призор онај какав је био и како су врхови са Ријечким Градом у огњу изгледали; описати се не може; толико само могу вам рећи да човек није знао куд ће на што љепше и миљје поглед обратити; или ће на врхове или на Ријечки Град, или на мост или лађе или на обалама пјаче, или на освјетљеном балонима — Славо луку испод кога до пристана дворског дуж обале бијаше прекрасно освјетљење.

Народ дивно окићен поче гомилама пјачом вршити и у два реда; од уласка у варош па до Дворца упараћен стао, и већ је сваки био у највишем нестрпљењу да час приђе виде и поздраве Високе путнике! Док у један мах дојурише неколико коњаника из пратње, а за њима у прва кола показа се дивна слика Њ. Цар. Височанства са Њ. Височанством Књазом Господаром и Њ. Св. Књазом П. Карађорђевићем, и чим ступише на уласку у варош — ње их ишчекиваше небројено главара, чиновника и других угледних људи и варошана, — дигнувши се у колима назову: „Добра вече, Црногорци!“ на чему се бурно одмах одазва: „Добра Вам Срећа! Добро Дошли!“ и одма за тијем бурно клицање Живио! Живио! Ура!!! —

Њ. Царско Височанство и Њ. В. Књаз Господар захваљујући на бурне поздраве окретајући се на лијево и на десно; како на сваком кораку до Двора по бјеше краја радосним усклицима, по знадијаху куд приђе да се окрену! — Тако праћени радосним усклицима равно у 1½ сат по поноћи одпочинуше у Зимском Дворцу Њ. В. Књаза, где су починули и одморили се за 15—20 минута док су испили чај и кафу; па затим праћени истим почастима до пароброда „Славјанина“ у коме су се Свјетли Књажеви навезли, а свита и друга пратња на „Даници“. За срећни дајни пут клицају краја не бијаше док нам се год не бијаше из вида изгубили. Одушевљењу које је владало и влада с народом нема краја, а благослови за „срећан пут и за здравље цијеле Царске владајуће куће!“ велики су, те се непрестано чује молитва „да Бог поживи Великог Цара, и цијели Владајући Дом! а путницима да буде „срећан пут!“ М. П.

Вир Пазар 8 јула. — (О проласку Његовог Императорског Височанства Великог Књаза Петра Николајевића). — Тек зора бијаше помолила своје здраке а пуцњава топова са града Лесендра огласи долазак Њ. И. Височанства Великог Књаза Петра Николајевића.

Јучер се бијаше чуло да ће за данас Високи Гост овудјијен проћи те од многијех Црмичанина који су били дошли да у пазар што тргују неки се устависе у петак увече у овој вароши да преноће, а неки којима су близу куће пођоше стом намјером да у суботу рано подране да дођу и виде тог Узвишеног Госта и Зета нашег Господара.

Под управом г. ком. Јована Пламенца пуцњава топова пратила је Високог Госта цијелијем блатом до Ријеке ушћа, — где их је среда добро искрћена лађа Ђура Влаховића која је пошла да прими Висока

Лица и превезе до Вира. Но почем је вапорић Славјанин могао кроз Ријеку ушће проћи и поменути лађа се поврати спрам вапорића који је проуштаваше да упоред иду.

Тек изађоше Висока Лица из вапорића, наш лични Господар назва: „добро јутро, Црмичани!“ на које увршћени Црмичани одговорисе са ускликом из три пут „Живио!“ А женскије које бијаху увршћене по десној страни одоздрависе поклоном.

Наш Узвишени Господар који се очински брине и стара за свакојег Црногорца, чим је изишао из вапорића, одмах је стао испитивати, како је жито, оће ли родити и т. д. Висока Лица нијесу се задржала један кватер од уре но су сјели у колима. У првим дворским колима сјели су наш лични Господар су два своја Зета са Њ. И. Високог Вел. Књазом Петром Николајевићем и са Њег. Свјетлошћу Књазом Петром Карађорђевићем. У осталим колима били су министри ађутанти и друга господа, те тако око 4½ сахата упутише се пут Бара. Када су дошли у селу Забесу, под јуначку куду Ђуришића, на којој се вијаху више заставе, бијаше изашло неколико сељана уређени по крају пута. Чим прва кола наступише, Господар им назва добро јутро на које громно гласно одговорисе у три пута „Живио“. Тако се ишло најпријед до Бољевића где сретоме звона ударајући; а више куће знавеног Петра Михаилова Пламенца бијаху цијели Бољевићи увршћени а до њих женскије обучене у диниом црногорском одијелу. Чим наступила прва кола заори се живио, мали топ поче пуцати и тако једна звона и топчаћа пуцњава пратила их је док су се удаљили. Тако је народ из села Лимјана изишао на колеком путу да виде Високе путнике пак ни еуторманске горе не бијаху цуште него се могаће чути кроз грмење кликање и пјевање младих црмичкијех момака.

Сад још некиликот ријечи о накиту лађе Ђура Влаховића, кад се било разумјело неколико дана пријед да ће овудјијен проћи Високи Гост за Бар, поменути Ђуро одмах се почео трудити и измишљавати како би што љепше уредио своју лађу. Не жалећи свог труда и повчаног трошка уреди је овако: Једрица (на којој стоји једро) бијаше стављена у свом мјесту обучена ловориком а сврху ње до средине лађе истегнута два конопа и оба обучена у ловорик. На врху једрице бијаше велика руска застава а при средини једрице удешен ловориков вјенац а у њему на платно дивно израђена круна под круном бијаше записато: Живио Александар III и Никола I. Уз исти вјенац бијаху удешене двије тробојнице. На средини лађе бијаше уређено двоје округлих врата у разједасу око 2 метра од једних до других исто обучена ловориком. На њима бијаше по двије тробојнице. Стране лађе између вратих бијаху покривене црвеном свитом а преко тавана прострта господска простирка. На круни се вијаше црногорска војничка застава. Застаи бијаше милина виђети. Тако накићене лађе није улазило кроз ово блато.

Поменути лађу прошле године даровало је Његово Височанство Ђуру, као једном вриједном и заслужном јунаку.

У пољима се ради непрестано, по усјеви страдају без кише. — Чанић.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 15 јула.

(Из Двора.) Синоћ, на 9 часова вече, кренули су: Њег. Височанство наш Господар и Књаз, Њихове Свјетлости Књаз Нашљедник Данило, Кнегињца Милица и Стане са дворском госпођицом Л. Најкомовом, предсједник министарског савјета Г. Божо Петровић први ађутант Њег. Височанства Г. Благо Петровић, преко Котора и Веча у Петроград, на вјенчање Њене Свјетлости Књагињце Милице са Њег. Царским Височанством Великим Књазом Петром Николајевићем. — У Котору ће се Свјетли Путници укрцати у ћесарски јот „Граф“, који по највишој заповиједи Њег. Кес. апост. Величанства стоји за то наредан.

Мнозина вјерних Црногораца окупила се око дворскијех врата, да испрати свога Господара на овај еретни пут и да још пошљедњи пут види „Кнегињцу“ Милицу, коју ће од сад само видјети као „Њено Императорско Височанство, Велику Књагињу.“ Кад изађоше Свјетли Путници из Двора, сваки је био срећан који могаће прићи к руци Господару и Свјетлој Вјереници, а кад кренуше кола, заори се одушевлено: „Живјели!“ и „Срећан пут“

(Одликовање Његове Свјетлости Књаза Нашљедника Данила.) У суботу вече, послје позорнице представе, било је већ близу по ноћи, пријави се министар Француске Републике, Г. А. Жерар, у Њ. Свјетлости Књаза Нашљедника у врло хитном послу. Како Књаз Данило још није био легао, примио је исти час Г. министра. Г. Жерар објави Књазу Нашљеднику да је ови час примио брзојав од министра иностраних дјела из Париза, да је Предсједник Француске Републике потписао повелу, с којој се Њег. Свјетлост Књаз Нашљедник црногорски Данило Александар одликује великом лентом (Grand cordon) почасне легије. Како ми бјеше тај глас младеме Књазу, прво му бјеше да најтоплије з хвали Г. министру. — Сјутра-дан, у педјељу, пришао је Свјетли Нашљедник честитке од свега Двора и Свјетле родбине, од министара, војвода, чиновника и свега грађанства. Његово Височанство извољело је, у брзојаву из Бара Г. Жерару, дати израза својој вељој радости и захвали на тој особитој пажњи Г. Предсједника и владе Француске Републике према Његову Сину и Нашљеднику.

Повод је том особитом одликовању свечаности пунољетства Његове Свјетлости Књаза Нашљедника.

(Руски дар.) Њено Царско Височанство Вел. Књ. Јелисавета Феодоровна са Госпођама првог друштва Црвеног Крета у Петрограду, желећи изразити своје дубоке симпатије к нашем Свјетлом владаљачком Дому и к народу црногорскоме, покупила је прилоге да се за цетињску болницу набаве све ствари за двадесет болничких постеља, о чему је Њ. В. наш Господар и Књаз, непосредно извјештен од Њеног Царског Височанства. Једнак је ц. р. министар на цетињском Двору г. К. М. Аргипропуло, примио објаву из Петрограда, да су приложене ствари у тежини од 52 пуда (851, 76 килограма) у пет кашета већ оправљене у Котор ради доставе нашој цетињској болници.

(Личне вијести.) У сриједу вече дођоше из Котора преко Његуша и Ловћена на Цетиње г. г. др. Радосав Квеквић, Стево В. Врчевић и Dionisio de Sarno s. Giorgio. Господа Врчевић и de Sarno, повратисе се у четвртак вече у Котор, дочим г. др. Квеквић у друштву својих овдашњих пријатеља, међу којима бјеше и г. Милош Цветић, био је јуче преко скадарског блата у Вирпазару и на Плавници, па се данас повратио у свој завичај — у Котор.

— Његово Превасходитељство царско руски министар г. К. М. Аргипропуло, кренуо је у петак послје одласка Њ. Височанства у Русију на допуст. За вријеме одсуства ц. руског

ЊЕНОЈ СВЈЕТЛОСТИ КНЕГИЊЦИ МИЛИЦИ

Приликом срећног поласка на вјенчање у Петроград.

И сјенке су праћедова
Свој вјени стан оставиле,
Па радосно у коло су
Са нама се ухватиле.

Те смо скупи с њима пали
Код престола Божјег, света,
Да с' молитве за Те споје
И благослов с оба свјета.

Пријатељство, што је Петром
И Данилом завјештано,
Са новим је данас вјенцем
Увјенчано, освештано.

Сад Русији Црна Гора
Шири братека педра своја,
Те најљепши цвјет јој даје
Из јуначког перивоја.

Цвјет који ће својим сјајем
Да украси царске дворје,
Свеколиког на част Српства,
На част миле Црне Горе.

Цвјет тај Ти си Кнегињце,
Љепшег нема у сред раја,
Цвјет тај чудни свјим царом
Сјевер и југ Славски спаја.

Сред Књагиња сјајног Двора
Враиана Ти ћеш сјати,
А љепотом међ њима ћеш
На угледно мјесто стати.

А по Роду и народу,
Што је срећан да Те има,
Прво мјесто Теби иде
Кнегињце међу свима,

Јер која је вишом славом
Свој срећни дом напунила,
Која ли је љепшим вјенцем
Царске Дворе окрунила;

Него што је вјенац сјајни
Од Рода Ти саплетени:
Вјекови су славе у њем'
Златном жицом уплетени.

То је вјенац, то је круна,
Која Ти је небом дата,
При том вјенцу шта је вјенац
Од бисера и од злата?...

А кад оба сјај разасну
Са достојног чела Твога,
Има л' двора што се не би
Понесли Тобом мога?...

Ти си срећна Кнегињце,
Срећан народ што Те прати,
Род је срећан Твој свјетли,
Што Те својом може звати.

Земља срећна куда идиш,
Дом је срећан што Те прима,

А Твој срећни Вјереник је
Најсрећнији међу свима.

Па са срећом на пут крени,
Народна Те љубав прати
А љубав Те тамо чека
У наручја да прихвати.

Живко Драговић.

МОЛИТВА.

Молимо Те Творче благи,
Благослови срећни брак,
Који сијну у Славенству
Ка' небесни свјетли зрак!

Благослови срећом сваком
Младенце нам Свјетле Ти
Књаза Петра и Милицу
Молимо Те Боже сви!

Славу Дома Романова
Чувај, штити Боже наш,
Са витешким Петровића
Да Славенству буде спас!

Да охрабре, да оживе
Цио мили народ наш,
Боже благи благослови
Срећни ови нама час!

Спиридон Д. Огњеновић.

министра г. Аргиропула, заступаће га први секретар г. П. Д. Вурцел. Сретно.

(Одлазак.) Опуномоћени министар Француске Републике на Двору Његова Височанства, г. А. Жерар, пошао је у промислу ериједу преко Котора у Дубровник.

(Г. М. Цветић) био је, у четвртак до поди, примљен у Његова Височанства у опроститој аудијенцији. Том приликом извођело је Њег. Височанство одликовати српског уметника и књижевника крстом Данила I. четвртог степена.

Исти дан је Господар изволио даровати г-ђи Ј. Протићки један грудни накит (брош) с алаемима, а г. Протићу златан сахат и ланац.

Српско позориште на Цетиње. Ове се недеље представљало у „Зетском Дому“ у недељу, 9 јула: „Границари“ или: Збор на Пилево, позоришна игра у 3 чина с пјевањем, од Јосифа Фрајденраха. У понедељник починак. У уторник: „Максим Црнојевић“, написао *Др. Лазар Костић*. У сриједу починак. У четвртак: „Париски Колотер“. У петак починак. Вечерас, последња представа: „Ђурађ Бранковић“, трагедија у 5 чина написана Карлом Обериком, превео Јован Ђорђевић.

Улазна цијена: Засебно мјесто 2 ф. у I. реду 1 ф. у II. реду 60 новч. Стајање 40 новч.

(Из болнице). За ов. последње вријеме учињене су ове операције: извађен мјехури камен у четворо лјде, а родом су на име из турских Васојевића, Теклића, Подгорице и Грбља. Једном Пивљанину просијечен гркљан (трахеотомја), на тројици извршене очне операције, и једном пјешаку, који се опште при маневрима на Ловћену учињена херниотомја.

Књижевност.

Примили смо на приказ:

„ИЗ ЦРНЕ ГОРЕ И ПРИМОРЈА“.

Приповијетке

Сима Матавуља.

Књига II.

Садржај: Учини као Страхинић. — Ђубав није шала ни у Ребенику. — Че врљиво злочинство.

Издао Милош Драгић.

Цетиње, 1889. Књ. црн. државна штампарија. — Цијена 50 новч.

Новен чика Јовин лист, доноси у свом дванаестом броју за 1889. овај садржај: 1. И сама је, и опет није сама. Пјесма (са сликом). — 2. Прић Мија и његов мачак. Бајка, приповијетка М. — 3. Горни. Пјесма од Јов. А. Дучића. — 4. Задата ријеч (са сликом). — 5. На рад. Пјесма од Алексе П. Шантића. — 6. Прољетња шетња (са сликом). — 7. Слика из Црне Горе: На испиту више дјевојачке школе на Цетињу. — 8. На студенцу. Пјесма од чике Змајована (са сликом). — 9. Хиндостанска фабула. — 10. Догађај у кади. Пјесма (са шест слика). — 11. Бедули о Богу. — 12. Село. Пјесма од Катарине. — 13. Двије дјевојчице. Пјесма од Н. — 14. За допуну од Маб. — 15. Разнолије. — 16. Дантања. — 17. Новије књиге и листови. — 18. Јавна захвалност.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: *Dr. Jovan Jovanovic Kamenica Srijem (Syrmien)*. — „Новен“ чика Јовин лист излази двапут мјесечно на читавом табаку. Цијена је за Аустро Угарску на читаву годину 4 фор. на пола године 2 ф., за Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 р. у банцима на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шаље се на адресу: Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Народни пријатељ, издјеј срединици одбор „цјелокупне српске народне слободне стране“. IV свеска. Год. 1889. Издао Границара некад и сад. Написао М. Јовановић. Цијена је појединој књизи 30 новч. У Новом Саду, српска штампарија дра Светозара Милетића. 1889.

Изишао је „Глас Истине“, лист за црквене проповиједи, хришћанску науку, духовну књижевност, животинске, старине и православно црквено-народне потребе. Бр. 12. Година VI. Уредник: Сава Петровић. Издао и издавалац: Штампарија А. Пајевића.

Садржај: Беседа о блаженопокојног епископа шабачког Самуила Пантелија. Саопштава из брат му Светозар, парох

села Јаска у Сријему. III. Беседа, коју је говорио Сам или Пантелиј, као патријарх. протосинџел, у „Алманској“ цркви новосадској у недељу крстоположу 1875. год. — Архипастирска посланица. — О коринтским посланицама. — Др. Владимир Гетџ. — Женско васпитање. — Српске старине из тителске цркве. Листак: Биљешке. Нове књиге и листови. — Књижевни оглас.

„Глас Истине“ излази 15-ог и пошљедњег дана сваког мјесеца на читавом табаку велике осмине. Цијена је листу: За Аустро-Угарску: 2 фор. на читаву годину, 1 фор. на пола године; за Србију 5 динара на читаву годину, 2 и по дин. на по године. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Биограду.

Још се могу добити сви бројеви „Гласа Истине“ од почетка до данас.

Приказ Витковићеве најновије књиге: „Прошлост, установа и споменици угарских краљевих Шајкаша од 1000—1872“. (Препечатано из 157. свеске „Бетониса“.) У Новом Саду, српска штампарија дра Светозара Милетића. 1889.

Тај приказ има овај предговор:

Не бјеше ми намјера, да са овим приказом кога наружум или пред наученим свијетом изобличим. Руководила ме је једино љубав према истини и намјера, да исправим неке погрешке, које су се увукле у Витковићеву најновију књигу.

Наслов ове књиге гласи: „Прошлост, установа и споменици угарских краљевих Шајкаша од 1000 до 1872. По српским и страним изворима описао и приредио Габрило Витковић. (Препечатано из 67. књ. Гласника српског ученог друштва.) У Биограду. У штампарији краљевине Србије“.

Ову је књигу приказао г. Димитрије Руварац у „Виделу“ (год. 1887—бр. 180—183.), али у другом правцу, и може се рећи, да је његов и мој приказ један другог допуњавају.

У Задру, 4 јануара 1889 г.

А. Ђукић.

У биоградској „Српској Независности“, од 4 јула број 75. налазимо ову оцјену:

Лазар, трагедија у пет чина написана Милош Цветић; посвећена „српскоме народу за успомину на петогодишњицу косовску“; а први пут представљана на биоградској позорници на Видов дан ове године.

Заста српски књижевник није могао српском народу дати лепшу споменицу на петогодишњицу Косовску, него ли умни створ, којим нам у живом облику пред очи доводи цара Лазара и све српске јунаке, који на пољу Косову падоше славно за крст чести и слободу златну, и којим оживљава доба државне величине српске, српског јунаштва и српске славе. За то се Цветић може поносити својом споменицом српском народу, — својом трагедијом: „Лазар“.

Лазар, владаљачко стабло, око ког се савиле све гране српског самодржавништва, српског господства и српске моћи прекосовске, изађе на српској позорници у новом, али народно предању ипак вјерном руку, да нам каже: шта је и каква је Србин био, и шта и како треба Србину да ради, па да опет буде оно, што је некад био.

Лјепна и узвишена замисао, али и тежак задатак!

Па како је Цветић ријешно тај свој задатак?

Да санјесно и искривно одговоримо на ово питање, вљало би нам се упустити у разликовање свију танчина опсежног предива, из кога је саткана Цветићева трагедија „Лазар“. Али пошто нам то не допушта простор листа, а и одмјерено кратко време, то ћемо за сад да распродемо само главне нити, из којих је склопљена трагедија „Лазар“, оне нити, које су најодлучније у оцјени драмског дјела: а то су драмски карактери и драмски заплет и расплет.

Карактер главног јунака, Лазара, износи нам Цветић, према народном предању, као човјека и државника скромног и побожног, пуног пожртвовања за Српство и српски народ, као душу чисту и узвишену над свима тањинама људским, која је у сваком трелутку спремна да жртвује све што има, па и себе самог, за спас и срећу цјелокупног Српства. Али у тој својој узвишености показује нам се Лазар уједно и као човје сувише благ и добродушан, који људе око себе цијени онако, како му се сами по њиховој спољашности приказују. Његове душевне очи не могу да прогледу у душ и срце претвореног човјека, оне не могу да прогледу у тајне смјерове подлорности и оданости. — Као такав показује се Лазар досљедно у цијелој драмској радњи, те је по томе, као драмски карактер своје врсте, добро и савршено изведен.

Скоро сличан карактеру Лазаревом јесте карактер Југ Богдана, човјека и државника тако исто скромног и побожног.

пуна пожртвовања за Српство и српски народ, душе племените и узвишене, али с друге стране опет такав човјек, кога не може да обмане претворност и спољашност људска — човјек, који својим душевним очима дубоко проницава у најситије танчине тајних смјерова, што их спредају у својој души себичњаци и подлаци.

За то се ова два карактера крећу у једној сфери, у сфери узвишености и племенитости; али се и косе међу собом. Лазар је досљедан у својој доброты и простодушности, а Југ-Богдан у својој оштрој проницавости и енергији.

А Милош Обилић, Вук, Марко Краљевић, Мара и Милица као главнији карактери — како нам се они показују?

Милош Обилић, јунак, идејалиста у пуном смислу, омиљен у народу и у двору Лазаревом, а међу тим сламан подлошћу и сплеткама свога супарника Вука и осветом заљубљене Маре, губи оно што му је најдрагоцијеније и најмилије, милу своју Вукосаву, за тим оклеветан и понижен — трни и страда, и најпосеје, чист и свијетлао као зраци небесног сунца уздиже се до најдивнијег и највишег узора људског, које се никад надмашити не ће... Прва неогоска слика.

А Вук, пун тањтине, славољубља и себичности, готов да све упропасти, само да себе уздигне; завидљив и осветљив не бира срества, којима да се користи: најподлије и најгнусније дјело њему добро долази, само ако би његову страст задовољити могло; при том кратковид, нагао и неразборит.

Марко Краљевић, поносит и правдољубив јунак, али необзиран до крајности; у својој карактерности сталан и непопустљив, тако, да би био кадар за своје дивно увјерење жртвовати све без разлике, па и сам живот свој.

Мара, жртва несрећне љубави, заслијепљена страшћу, толико се заборавља, да је склона на најтеже преступе и покорје, што их жена учинити може.

А Милица — царица Милица — прави стари тип племените српске матере и вјерне љубе.

Они карактери поред других мање важних, — али ипак доста значајних, као што је препредени Јевренос бег — доведени у животни додир и међусобан сукоб дају драмски заплет, каква се само зажели може. Па кад томе придодемо још и тиреску најезду, која је запријетила судбини цијелога народа српског, онда је ту и кулминација заплета, иза које је катастрофа неизбежна. Са свим природним током радје сви ти елементи у Цветићевој трагедији, тако, да из свега излази савршена цјелина у потпуној округлини својој.

Драмско појаве свуда су подједнако одмјерене; ни један момент није узбран. По својој љепоти надахнава све остале дјелове драмске епизоде о сјетанку Краљевића Марка на гробу цара Уроша са царицом Милицом и осталима. Њоме је Цветић покушао, да објасни изостанак Марка Краљевића на Косовској битци, што му је врло срећно пошло за руком. У томе погледу би сад могао Марко бити оправдан пред Српством, а Вук Бранковић још више оцрњен, јер он је прави кривац, што Марко не дође с војском до Косова равна.

По свему излази, да је трагедија „Лазар“ према драмским захтјевима вјешто компонована и да се у томе погледу може мјерити са најбољим производима те врсте.

P.

ПРОСВЈЕТА.

„МАТИЦА СРПСКА“.

Састајак одбора за издавање „Књига за народ“ из задужбине Петра Коњевића 28 јуна (10 јули) 1889.

Коста Драгасовац, члан „Матице Српске из Слобонтине предлаже, да од књига, што их издаје „Матица Српска“ из задужбине Петра Коњевића, сваке године једна књига буде календар.

Из разлога, што „књиге за народ“, по утврђеном програму, морају доносити таква поучна и забавна дјела, која ће наш народ подизати и снажати морално и материјално и која ће га поучавати, како да чува и његује здравље своје; из разлога, што се календар не би могао продавати по 10. нов. а. вр., а сувише још што томе на путу стоји и уговор, који је ради издавања тих књига склопљен са књијаром браће Поповића — неprimа се споменути приједлог.

В. Димитријевић, подноси за „књиге за народ“ дјело: „Дуван је отров“, које је он израдио по Арпаду Тереку.

Издаје се на оцјену члану А. Варађанину.

Мита Нешковић моли, да му се на рачун одређене му награде, изда 30 фор. а. вр. за спис му „Аманет Српкињама“. Примно је већ досад 40 фор. на рачун тог свог посла. Одобрава му се 20 фор. а. вр.

Мита Калић моли, да му се примљено дело „Српски књижевници I.“ штампана

што прије, да би се могло још ове године употребити за школу.

Према тој молби одређује се, да споменуто дјело уђе у 28. свеску „Књига за народ“. Аркадије Варађанин јавља, да је прочитао сва три дјела М. Д. Дејановића с натписом: „Увод у науку вођарства“, 2. „Производ подлога за каламјење вођака“ са сликама. Оцјенивач налази, да су ти списи добри и поучни за народ, препоручује их он да би ваљало, прије него што у штампу уђу језик у њима дотјерати и поправити.

Према том мишљењу примају се сва три дјела за „Књиге за народ“ и писцу се одређује за прво дјело 12 фор., а за друго и треће дјело 20 фор. а. вр. по штампаном табаку.

За поправљање језика умољави се члан Аркадије Варађанин.

Састајак књижевног одбора 30 јуна (12 јули) 1889.

Секретар с великом тугом у срцу јавља, да се у очи Ивана дне о. г. представио у Новом Саду незаслужни књижевник српски Јаков Игњатовић у својој 65. години, на глас о смрти његовој истакнута је на кући матичиној црна застава, умољен је члан књижевног одељења др. Стеван Павловић, да у име „Матице Српске“ говори на опијелу и позвани су сви чланови књижевног одељења, да дођу на погреб.

Узима се па тужно знање, у записник ставља се туга за големим губитком, који је постигао српску приповијетачку књижевност смрћу обновитеља српске приповијетке и чланови књижевног одбора у стајањем и ускликом „Слава му!“ одају почаст спомену неумрлог књижевника.

Уједно се позива и књижевно одељење, да одреди кога од својих чланова, који ће у спомен покојнику говорити у свечаној сједници књижевног одељења о светом Сави г. 1890.

Др. Милан Савић јавља, да је 17. (27.) маја заступао „Матицу Српску“ у свечаној сједници „Кишфалудијевог друштва“ у Б. Пешти, која је намијењена била прослави 40 годишњег књижевног рада пјесника нашег Змај-Јована Јовановића, члана „кишфалудијевог друштва“.

Та свечана сједница, која је одржана у просторијама „Ученог академије мађарске“, текла је по програму достојанствено и срдечно. Посље значајног поздравља председника Павла Ђулајије држао је свечан говор члан „Кишфалудијевог друштва“ А. Хаџић, секретар „Матице Српске“ у славу пјесништва Змај-Јована Јовановића. Говор тај праћен је с великом пажњом и поздрављен је с бурним одобравањем. За тим је читао други председник друштва, Карло Сас реформатски владику, неколико пјесам Змајевих, које је дивно превео Емил Абрами. Посље тога је секретар Жолт Вети у друштву са А. Хаџићем прочитао силне телеграфске поздраве, који су стигли са свих страна српства. Лјепу завршену ријеч говорио је председник Павле Ђулаји. Велика дворана била је дупком пуна свијета, особито српског. Са лица присутних Срба и Српкиња могао сичитати понос и одушевљење, што је мађарско Кишфалудијево друштво на тако свечан начин прославило 40-годишњицу српског пјесника.

Истог дана у вече био је сјајан банкет, као завршна прослава змајевог јубилеја. На жалост, сам слављеник Змај-Јован Јовановић није могао доћи на ову прославу — болест га је задржала од прославе. Слављеник се и телеграфским путем и писмено извинио, што није могао доћи.

Секретар јавља, да је доштампана 158. свеска „Бетониса“ (II. за г. 1889.) и напомиње, да би ваљало одредити награду Бранку Анковићу за његову оцјену о дјелу „Пилјања вода“, од Мите Петровића.

За тај посао одређује се споменутом књижевнику награда од 25 фор., а тако исто и секретару 50 фор. за рад чите саставке штампане у последњих пет свезака „Бетониса“.

Секретар јавља, да је одбор за издавање „Књига за народ“ из задужбине Петра Коњевића имао 28. јуна. (10 јула) свој састајак и да је на њему урађено ово:

На основу оцјене Аркадије Варађанина примљена су ова три дјела М. Д. Дејановића: 1. „Увод у науку о вођарству“; 2. „Производ подлога за каламјење вођака“; и 3. „Каламјење вођака“, са сликама, али да језик у тим дјелима дотјера А. Варађанин. Писцу је одређено за прво дјело 12 фор., а за друго и треће дјело 20 фор. по штампаном табаку у име награде.

Дјело В. Димитријевића: „Дуван је отров“, које је он израдио по Арпаду Тереку, издано је на оцјену А. Варађанину.

На молбу Мите Нешковића одређено је, да му се изда још 20 фор. на већ примљених 40. ф. на рачун награде за спис му: „Аманет Српкињама“.

На молбу Мите Калића одређено је, да му се примљено дјело: „Српски књижевници“. I. штампана у 28. свесци „Књига за народ“.

Није примљен предлог Кесте Драгосавца, члана „Матице Српске“, да од књига, што их издаје „Матица Српска“ из задужбине Петра Коњевића сваке године једна таква књига буде календар, и то из разлога тога, што „Књига за народ“, по утврђеном програму, морају доносити таква поучна и забавна дјела, која ће наш народ подизати и снажити морално и материјално, и која ће га поучавати како да чува и његује здравље своје; даље из разлога тога, што се календар не би могао продавати по 10 новч., а сувише још, што томе на путу стоји и уговор, који је ради издавања тих књига склопљен са књијаром браће Поповића.

Секретар јавља, да је предао у штампу и 159 свеску „Бетониса“ (III. за 1889.) и напомиње саставке, који су намјешени истој свесци.

Секретар јавља, да је изашла 22. свеска: „Књига за народ“, из задужбине Петра Коњевића у којој је штампано дјело Мите Петровића: „О познавању земље“.

Узима се на знање и наређује се, да се писцу исплати 70 ф. у име одобрене му награде за то дјело.

Секретар јавља, да је изашла 23 св. „Књига за народ“ из задужбине Петра Коњевића, у којој се налази: „Омор и доколица“, I, од Љубомира Љотића.

Узима се на знање и наређује се, да се писцу за то дјело исплати 48 ф. у име награде.

Секретар јавља, да су на расписане награде од одређеног рока, до Петра дне, стигли још ова драмска дјела:

1. „Херцег Шћепан, господар херцеговачки и чувар гроба св. Саве“, трагедија у 3 чина, од Јована Поповића-Липовца.

2. „Ускокова љуба“, драма у 4 чина, од непознатог писца.

3. „Протри очи“, драма у 5 чинова с пјевањем из садањег живота народа српског, од непознатог писца с мотом: „Протри очи, мили роде, немој да те други воде жедна, гладна преко воде, употреби добре згоде“ и т. д.

4. „Зна она шта ради“, комедија у 5 чинова, од непознатог писца, с мотом: „Само у психичкој радњи огледа се потпун карактер“.

За оцјену тих позоришних дјела умољављују се чланови: др. Милан Савић и Јован Грчић.

Стеван Бољан, коларски калфа у Панчеву, шаље своју позоришну игру у 3 чина, с пјевањем и играњем, с насловом: „Назаренац“.

Не прима се, пошто је то веома слаб покушај јаким новјешта пера.

Према препоруци секретара друштвеног прима се за „Бетонис“ саставак дра Милана Савића с насловом: „Наше драмско првенче“ књижевна расправа, и писцу се одређује у име награде 70 ф.

Књијара браће Јовановића у Панчеву шаље потврду о примљеним рукописима Ј. Ст. Поповића, 53 на броју, с том обавезом, да ће оне, које мисли штампати, дати о свом трошку преписати и све рукописе најдаље за 6 мјесеца вратити.

Узима се на знање извјештај, да је министру просвјете грофу Албину Чаки с проводницом послана 157. свеска „Бетониса“, у којој се чини помен Краљевићу и царевићу Рудолфу.

Враћају се на захтијевање рукописи овим писцима:

1. Марку Цару: „За љубав науци, или шта неће Србин издржати“.

2. Емилијану Берберовићу: „Шест приповједака или прича“ и „Пет саставака“.

3. Божићу Никановићу: „Хаци-Којдић“ и „Свици“.

4. Ивану Вујићу Светозареву: „Пословице“.

Прегледане су школске свједочење томаца из стипендијских заклада под управом матичином и наређено је: 1. да се из стипендијске закладе Павла Јовановића расписије стјецај на једно упражњено мјесто са годишњом стипендијом од 400 ф., 2. из стипендијске закладе Петра Костића на једно евентуално на два мјеста; 3. из стипендијске закладе Нестора Димитријевића на два мјеста, свако са годишњом стипендијом од 150 ф.

Како су правила питомачка према промијењеном начину наставе постала непотпуна — одређени су чланови: Стеван Лекић, Милан А. Јовановић и Андрија М. Матић, да израде нова правила за питомце и да их поднесу на одобрење књижевном одбору.

Умјетност.

Примили смо са захвалношћу: **Молитва** приликом сретног вјенчања 27 јула 1889 Њихових Царских Височанстава Велике Књегине Николајевне и Великог Књаза Петра Николајевића. Ријечи и потни састав у четворонјев од дилетанта Спиридона Димитријевића Огњеновића, секретара в. в. ж. црн. министарства финансије Сти-

кобе доносимо на другоме мјесту. Молитва је компонована мелодијом која у потпуном смислу одговара мисли стихова. Акорда ција је у „та шагоге“ са обичним прелазима: проста, али узвишена; тако да скромна композиција нашег дилетанта, одговара „Молитви“. Ми се од срца радујемо, да нам је сачинио овом радосном приликом овај лијепи музикални вјенчањ даровао. Рекосмо оволико од наше стране, остављајући стручњацима да суд изрекун.

Ч И Т У Љ А.

8 јула о. г. посетије тешког и дугог боловања, примила је мајка земља на свагда нашег доброг и ваљаног свештеника, у 50 години његова живота а у двадесето годишњем свештеничком раду му,

ЈЕВТА КОЧОВИЋА.

Покојник је рукоположен у Скадру од Призренског владике Мелентија. Васпитавао се код ондашњих свештеника Скадарских, а нужда и потреба која се опажала на шест православних ондашњих кућа Оцињских повела га је, да се спреми за свештеника. По броју кућа, разлогом ћемо рачунати, да покојник није имао у виду интерес материјални него интерес духовни и вјерски. Кад се покојник рукоположио, није у својој парохији (у циљу ни цркве још имао, него црква му бијаше његов дом, ће се морао молити Богу, скупљати своје, учити вјери и закону. Посиједе неког доба, и ако су томе велике сметње од ондашње владе — право рећи злудим прављени, ипак својим особитим прегачким радом подигао је доста лијепу црквину у коју је скупљао своје вјерне. Заиста је почетак његов био „сирак тужни“ јер је трипо пријетље, трипо гоњење и по који пут наишао пред саму цркву на по коју малу четицу која му животу пријебаше. Све је то за њега неустранимо било. Молио се Богу и св. Николи, којему је храм и подигао. Богу је угодна била његова молитва и није га дао лавовијем устима ни пакленој тами: ушчува вјеру, ушчува крст и своју слободу; доживи виђети дане благе.

Кад је воља Госкоја била, да се Црна Гора, за слободу Богом обећана земља, испусти под Ловћенским Орлом у лијене предјеле Зете и приморја, да тражи тужну браћу, да их отме пакленог ада, да угоди Цару вјечности и његовој вољи, борио се днени и ноћи, те је потрчао изаи своје Господару на сузрет. Тако се већ одмах почело њему прикупљати и умножавати број парохијана. Њешто године а њешто и тешки рад почеле су да му крате мушку снагу, те стога био је умиромљен добром пензијом из Државне благајне и свештеничког фонда.

Горки су морали бити потоњи часови покојникови, јер поред себе тужно гледаше своје врло лепе двоје школске дјеце које у сиротном и врло сиромашном стању иза себе оставља. Но ипак уздајући се у Господа као истинити свештеник издахнуо је мирно и спокојно.

Његов спровод до вјечне куће, био је окићен многобројним народом без разлике вјере или народности; и доиста жалосна пратња изгледала, кад се онако сваког радо дотицаше његовог мртвачког сандука. Све је то било са разлогом, јер никоме покојник није чинио увреде или пркоса, него на против и ако му се чинило опет му је веледушност и по св. писму опраштао: и остави намъ долги наша... и љубите враги ваја.

Бог преблаги нека ублажи тугу његове ожаловљене дјеце а њему покој међу праведне и лака црна земља!

Оцињ, 11 јула 1889.

Јован Вујановић свештеник.

О Б Ј А В А.

Ријешенјем Великог Суда од 12 јула ов. год. број 2053. Блажо Ивов Врбнић с Његуша поднао је под стипендије због презадужености: стога се позивају његови дужитељи из унутрашњости и са стране да се до 1 септембра о. г. са својим исправама, било лично, било преко својих опуномоћеника пријаве његушкоме капетану.

Овога дана бити ће распродаја имања дужниковог и диоба међу дужитељима новца, прибављеног продајом.

Свако неоправдано задоцњење бити ће на штету дужитеља.

Број 2058.

Цетиње, 12 јула 1889.

Из канцеларије Великог Суда.

О Б Ј А В А.

Презадужено имање Дула, сина Мала Нуха Ади-Асановића из Подгорице, ставиће се на јавној продаји 1. Септембра тек год.

Његово имање састоји се из неколико рала ораће земље и ливаде по Зети. Зато се позивају сви његови дужитељи, да се до реченог дана пријаве лично или преко својих опуномоћеника Управи вароши Подгорице, гдје ће се сва потраживања побилежити и у исто вријеме да изјаве јесу ли сви сагласни да се то имање законитим путем прода, па макар се и јевтино продало, иначе који неби дошао на рочиште или предходно извјестио гореречену управу о немогућности свога доласка, сматраће се да је одступно од свста потраживања.

Број 1036.

Подгорица, 27. Јуна 1889.

Из канцеларије Окружног Суда.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Изишла је из штампе друга књига приповиједака **Сима Матавуља**, са овјем садржајем: *Учини као Страшнички, Љубав није тала ни у Ребесини, Чеовљино злочинство*, — на 8-ни, 10 штамп. табака, цијена 50 новчића, или 1 динар.

Предмет првој причи црпљен је из Куча, из доба четовања, другој из Боке, а трећој из Далматинског Приморја, те тако у овој књизи нацртани су типови и карактери из народног живота од Црногорског Кома до Велебита.

О првоме колу Симових прича издање Браће Поповића, у Новом Сиду 1888, цијена 65 новчића), критика се изразила веома повољно, једино је забавила силним штампарским погрешкама, које су књигу нагрдили. Мислим да је ово друго коло од више књижевне вриједности, а гврдим да је штампарска израда савим добра, као што је и цијена умјерена.

Пошто у Црној Гори нема наплате у натов (Nachnahme), с тога треба напријед новац пиљати потписаном.

Књијарама и скупљачима свака десета књига на поклон, или вриједност њезина.

Надам се топлотом одзиву наше публике.

Молим све српске и хрватске листове да овај оглас прештапају.

Цетиње, 16 јула 1889.

Милош Драгић
издавач.

РОДИТЕЉИМА БАЧКИМ

јављамо, да ћемо за вријеме одмора школског (од сад на до Мале Госпође) примати бачке на приватно обучавање како оне, који желе из ош. школе ступити у гимназију, тако и оне, који су учили већ који разред гимназије па су пали ма из ког предмета. Услови врло повољни. Нудимо и гаранцију.

Пријавити се ма коме од потписаних.

Цетиње, 9. Јула 1889.

Учитељи цетињски:

И. Поповић,

А. Рађеновић.

СЈЕМЕ! СЈЕМЕ!! СЈЕМЕ!!!

Ко гођ жели имати иззрена, сазрела, природна црногорскога сјемена **Осинча** — **траве буварице** — нек се обрати на уредништво „Гласа Црногорца“, које има на продају 25 килограма по фиорина 10. Тако исто има 1000 килограма самљевено буварице од најбоље врсте црногерске по фиорина 2. Ко жели купити, нек се обрати на ово уредништво, које ће кушцу и упуство како треба исту сијати и гајити у исто вријеме предати.

(2—5)

О Б Ј А В А.

Да свако може оцијенити први индустријални црногорски производ, јављамо П. Н. поштованој публици, да смо успоставили „депозите“ сапуна из барске фабрике В. М. Вршице, у овим варошима:

У ПОДГОРИЦИ, код г. **Стефана Раичковића** (Миркова варош);

У УЉИЊУ, код г. **капетана Јора Нице**;

У СКАДРУ, код г. **Пашике Коке**;

НА РИЈЕЦИ, код г. **Аушана Гвозденовића**.

Сапун се у свијема депозитима, у већој количини, продаје по новчића 30 једна килограма. Сувише купац плаћа само кирију, коју фабрика до депозита исплати.

Надамо се, да погријешити нећемо ако устврдимо, да је врста нашег сапуна много и много боља, од свијех сапунских врста, које са стране подкупљу цијену у Црну Гору долазе. А да је ово истина, свак ће се увјерити, неом прочита изјаву г. Дворског Управитеља, печатану у броју 17 „Гласа Црногорца“. Кома пак ни ова ниј. доста, „квалитет“ нашег сапуна, у споменутијем депозитима, стоји му на расположење.

УПРАВА БАРСКЕ САПУНАРСКЕ ФАБРИКЕ

О Г Л А С И.

ОПШТА АГЕНЦИЈА

C. M. MÜLLER;

Hatton Chambers, Hatton Garden,
London, E. C.

Прима се представништва знатних и поузданих трг. кућа у свакој врсти трговине. Пошљања, куповања и продаје по наредби.

Знатна стоваришта претворена су у инглеску вадругу.

СВЕЗЕ ПРВЕ ВРСТЕ.

24—30

(ЧЕМС МАЈЛС)

JAMES MILES & SON.

61, Farringdon road, 61,

London, E. C.

Непосредан увоа умјетничке робе, слика, гласовира, часовника (сахатова) сваке врсте, ковина од сребра, алата и туча, драгога камења, порцулана, судова (керамике), путаца, рукавица, четака, и т. д. и т. д.

Услуге се нуде позданим кућама.

24—30

ПОЗИВА

ваљане агенте, да продају руске лозове са добитцима, солидна банкарска кућа у Петрограду.

С понудама ваља се обраћати:

ГЕНРИХУ БЛОККЪ,

57, Невскій,

С. Петербургъ (Россія.)

(1—10)

TIMBRES-POSTE

J. DELZENNE, 1. Rue Allent, PARIS
Achete tous les Timbres anciens et nouveaux, et paie par retour de courrier. — Lui faire des offres avec échantillons